

PRAKTISCHE INFORMATIE VOOR MIGRANTEN IN BRUSSEL

● PICUM

PLATFORM FOR INTERNATIONAL COOPERATION ON
UNDOCUMENTED MIGRANTS

PICUM, het **Platform voor Internationale Samenwerking op gebied van Migranten zonder Papieren**, is een netwerk van organisaties die zich inzetten voor sociale rechtvaardigheid en mensenrechten voor migranten zonder papieren. Het secretariaat is gevestigd in Brussel en verleent geen juridische bijstand aan ongedocumenteerde migranten.

Dit document vermeldt de contactgegevens van instellingen, administraties en organisaties die nuttig kunnen zijn voor een migrant die in Brussel woont. Dit document is niet exhaustief en biedt alleen basisinformatie aan die besproken en aangevuld moet worden door erkende professionals.

SAMENVATTING

Algemene informatie	3
Gezondheidszorg	6
Huisvesting	7
Families	7
Huiselijk geweld	8
Onbegeleide of gescheiden minderjarigen	8
Onderwijs	9
Detentie	9
Tewerkstelling	9
Vrijwilligerswerk	10
Verhouding tot wetshandhaving	10

⊗ Algemene Informatie

De Belgische asielprocedure is complex en kan lang duren. Wij raden u aan om de procedure niet te starten zonder de hulp en ondersteuning van een advocaat of een in migratierecht gespecialiseerde dienst.

Frans en Nederlands

Myria (Federaal migratiecentrum)

Koningsstraat 138
1000 Brussel
T: 02 212 30 00
T: 0800 14 912
myria@myria.be
www.myria.be

Hulplijn in FR en NL:
Maandag 9:30-12:30
Dinsdag, woensdag en vrijdag
13:30-17:00

Centrum voor Dringend Onthaal 'Ariane'

Luttrebruglaan 132
1190 Brussel
T: 02 346 66 60 (24/7 dienst)
info@centreariane.be

Tijdelijke woonzorg in crisissituaties (ook na een huisbrand). Sociale bijstand en doorverwijzing naar andere diensten in functie van het probleem: materiële, psychologische en administratieve ondersteuning, hulp bij het zoeken naar oplossingen op lange termijn.

NANSEN vzw

Vooruitgangstraat 76
In het Brussel Noord-station
1030 Brussel
T: 0491 251 086
jlejeune@nansenrefugee.be
www.nansen-refugee.be

Frans

CIRÉ (Coordination et Initiatives pour Réfugiés et Étrangers)

Visvijverstraat 80-82
1050 Brussel
T: 02 629 77 10
cire@cire.be
www.cire.be

Hulplijn: Maandag tot vrijdag
9:00-12:30 en 13:30-16:30.
Open van maandag tot vrijdag
van 9:00-12.30.
CIRÉ geeft informatie en
verwijst mensen door naar
organisaties die het best aan
hun behoeften voldoen en die
actief zijn in de ondersteuning
van migranten (Brussel/
Wallonië).

ADDE (Association pour le Droit des Étrangers)

Kogelstraat 22
1000 Brussel
T: 02 227 42 42
www.adde.be

Rechtsbijstand *walk-in* sessies:
Informatie over
verblijfsvergunningen: Maandag
9.00-12.00 en woensdag
14.00-17.00.
Internationaal familierecht: Maandag
en donderdag 14:00-17:00.
Sociale zorg ter plaatse: Dinsdag
en donderdag 9:00-11:00.

Caritas International Rescue Brussel

Liefdadigheidsstraat 43
1210 Brussel
T: 02 229 36 11
www.caritas-int.be

Dagelijks geopend van
8:00-17:00 (de eerste bezoekers
moeten om 8:00 arriveren).

L'Olivier (Vereniging van Saint Vincent de Paul)

Dauwstraat 9
1070 Brussel
T: 02 223 29 97
T: 02 243 16 23
ssvp.olivier@tiscali.be
contact@vincentdepaul.be
www.vincentdepaul.be

Nederlands

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Kruidtuinstraat 75
1210 Brussel
T: 02 225 44 00
info@vluchtelingenwerk.be
www.vluchtelingenwerk.be

Open van maandag tot vrijdag
van 09:00-12:30 en van
13:00-17:00.
Coördinatie van organisaties
die vluchtelingen, migranten en
asielzoekers ondersteunen.

Vluchtelingenwerk Startpunt

Antwerpsesteenweg 34
1000 Brussel
www.vluchtelingenwerk.be

Open van maandag tot vrijdag
12:00-14:00, dinsdag en
woensdag 12:00-17:00.
Dienstverleningspunt voor
asielzoekers die voor het eerst
in België aankomen. Vlakbij het
Noordstation

CAW Brussel Onthaal

Antwerpselaan 34
1000 Brussel
T: 0800 13 500
onthaal@cawbrussel.be
www.caw.be

Gratis *walk-in* voor advies:
Maandag, dinsdag, donderdag
13:00-16:30.
Woensdag en vrijdag 9:00-12:00.
Diensten voor mensen die geen
andere vorm van juridisch advies
of sociale steun hebben.

⊗ Gezondheidszorg

Informatie, begeleiding en raadpleging

Medimmigrant vzw

**VERSTREKT GEEN
GEZONDHEIDSZORG**
Gaucheretstraat 164
1030 Brussel
T: 02 274 14 33
T: 02 274 14 34
Hulplijn: 0800 14 960
info@medimmigrant.be
www.medimmigrant.be

Geeft informatie en
begeleiding in Brussel
Hulplijn op maandag,
donderdag en vrijdag
10:00-13:00 en dinsdag
14:00-18:00.

Maisons Médicales (Medische Huizen Federatie)

Zuidlaan 25 bus 5 – 5e
verdieping
1000 Brussel
T: 02 514 40 14
www.maisonmedicale.org

Maisons Médicales heeft
verschillende werkwijzen
als het gaat om het
aanbieden van hun
diensten aan mensen
zonder papieren.

Bekijk deze pagina met
details van intergroup
(Charleroi, Brussel)

Dokters van de Wereld

Kruidtuinstraat 75
1210 Brussel
T: 02 225 43 00
info@medecinsdumonde.be
www.medecinsdumonde.be

Alleen voor mensen die nog niet
gevolgd worden door een dokter
en er geen kunnen betalen.

Medische Bus in Brussel (Medibus)

Ontvangst, begeleiding, verpleging
18:30-20:45
Maandag: Centraal Station
Dinsdag: Zuidstation
Donderdag: Noordstation

Mentale gezondheid

Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg

Ninoofsesteenweg 120
1080 Brussel
T: 02 412 72 10
west@cgg-brussel.be
Consultaties in het Nederlands. Vertalers zijn beschikbaar op aanvraag.

Dienst Geestelijke Gezondheidszorg Ulysse

Kluisstraat 52
1050 Brussel
T: 02 514 40 14
www.ulysse-ssm.be

Geboorte en vroege kinderjaren

ONE - Office de la Naissance et de l'Enfance

Bezoeken in het Frans.
Chaussée de Charleroi 95
1060 Brussel
T: 02 542 12 21
info@one.be
www.one.be

Kind en Gezin

T: 078 150 100
www.kindengezin.be

Seksueel en emotioneel leven

Fédération Laïque de Centres de Planning Familial asbl

Tulpstraat 34
1050 Brussel
T: 02 502 82 03
flcp@planningfamilial.net
www.planningfamilial.net

Materiële steun voor pasgeborenen

Nasci VZW

d'Anethanstraat 4
1030 Brussel
T: 02 216 88 85
nascivzw@skynet.be
www.nascivzw.be

Besnijding en vrouwelijke genitale verminking

GAMS asbl (Groep voor de Afschaffing van Vrouwelijke Genitale Verminking)

Gabrielle Petitstraat 6
1080 Brussel
T: 02 219 43 40
info@gams.be
www.gams.be

Zwangerschap en bevalling

Voor ongedocumenteerde moeders in spe kan de medische zorg in verband met zwangerschap en bevalling worden gedekt door het OCMW binnen het kader van een EMA (Emergency Medical Aid; dringende medische hulp). Het EMA zorgt ervoor dat ongedocumenteerden in België toegang hebben tot medische zorg door de medische kosten te dekken, maar vereist wel dat u een aantal administratieve stappen neemt.

Voor meer informatie, bezoek: www.ocmw-info-cpas.be

⊗ Huisvesting

U kan zonder verblijfsvergunning een privé-accommodatie huren. U riskeert niets door een schriftelijke overeenkomst te tekenen en het is dan ook verstandig om dit te doen.

SAMU Social

Poincarélaan 68
1000 Brussel
T: 02 551 12 20
of 0800 99 340
info@samusocial.be
www.samusocial.be

Belangrijkste aanbieder van onderdak in Brussel. Helaas is het vaak moeilijk om hen telefonisch te bereiken en zijn hun opvangcentra vaak volzet.

Hoeksteen VZW

Nieuwland153
1000 Brussel
T: 02 513 38 01
info@pierredangle.be
www.pierredangle.be

Vereniging die onderdak biedt aan daklozen (beperkte capaciteit).

Burgerplatform BXLRefugees

Van Volxemlaan 402
1190 Vorst
volunteers@bxlrefugees.be
info@bxlrefugees.be
www.bxlrefugees.be

Voorziet in tijdelijke privé-accommodatie. Het Burgerplatform werkt op vrijdag om 20:00 in het Maximiliaanpark.

Sociale huisvesting

Brusselse Gewestelijke Huisvestigingsmaatschappij (BGHM)

Maatschappelijke zetel: Jourdanstraat 45-55
1060 Brussel
Bezoekers: Guldenvlieslaan 72
1060 Brussel
T: 02 533 19 11
bghm@bghm.brussels
<https://slrb-bghm.brussels/nl>

De belangrijkste voorwaarde om toegang te hebben tot sociale huisvesting is een geldige verblijfsvergunning. Alleen in Brussel kunnen ongedocumenteerden een registratienummer reserveren, zodat ze hoger op de wachtlijst kunnen worden geplaatst wanneer hun regularisatie wordt aanvaard.

Begeleid wonen

Convivial VZW

Gerijstraat 33/35
1190 Brussel
T: 02 503 43 46
info@convivial.be
www.convivial.be

Hulp en ondersteuning voor erkende vluchtelingen bij het vinden van onderdak en huisvesting na het verlaten van het opvangcentrum.

Mentor Escale

Opperstraat 19
1050 Brussel
T: 02 505 32 32
info@mentorescale.be
www.mentorescale.be

Voorbehouden aan jonge vluchtelingen of asielzoekers jonger dan 26 jaar.

⊗ Families

Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)

Hoofdzetel
Trierstraat 70
1000 Brussel
T: 0800 94 434
www.famifed.be

Open Deur VZW – Opvang voor vrouwen in moeilijkheden

Kogelstraat 30
1000 Brussel
T: 02 513 01 08

Association 29 rue blanche - Women's Movement

Blanchestraat 29
1060 Brussel
T: 02 538 47 73
rae.29rueblanche@misc.irisnet.be

Rode Kruis– Opsporingsdienst

Stallestraat 96
1180 Brussel
T: 02 371 31 58
service.tracing@croix-rouge.be
www.rodekruis.be

Als u dierbaren hebt verloren tijdens uw aankomst in Europa, kan de opsporingsdienst van het Rode Kruis u helpen om ze terug te vinden.

Infor Jeunes Bruxelles

Arteveldestraat 155
1000 Brussel
T: 02 514 41 11
bruxelles@ijbxl.be
www.inforjeunesbruxelles.be

Gezinnen met minderjarige kinderen met een onregelmatige verblijfsstatus.

⊗ Huiselijk geweld

Elk slachtoffer van huiselijk geweld heeft recht op bescherming en moet deze kunnen afdwingen, **ook als zijn of haar verblijfssituatie niet geregulariseerd is of in behandeling is.**

Wanneer het slachtoffer ongedocumenteerd is, wordt het sterk afgeraden om rechtstreeks een klacht in te dienen bij de politie, omdat dit kan leiden tot detentie in een detentiecentrum:

Hulplijn voor huiselijk geweld

T : 0800 30 030
FREEPHONE
Gespecialiseerde dienst voor iedereen die te maken krijgt met huiselijk geweld en/of geweld binnen het gezin, met een luisterend oor, administratieve en welzijnssteuning, adviesdiensten voor individuen of koppels, een steungroep (voor vrouwen) en accommodatie voor vrouwen met of zonder kinderen (geen leeftijdsgrens, vertrouwelijk). Dit is geen noodnummer.
Maandag tot zaterdag 9:00 - 19:00.

Point d'Appui

Rue Maghin 33
4000 Luik
T: 04 227 69 51
www.pointdappui.be

Jesuit Refugee Service Belgium (JRS)

Maurice Liétartstraat 31/9
1150 Brussel
T: 02 738 08 18
info@jrbelgium.org
www.jrbelgium.org

Caritas Secours International

Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel
T: 02 229 36 11
www.caritas-int.be
detentie-detention@caritasint.be

⊗ Niet-begeleide of afgescheiden minderjarigen

De MENA/NBMV-status

Elk kind jonger dan 18 jaar, dat zich buiten zijn land van herkomst bevindt en afgescheiden is van zijn of haar ouders of voogd, wordt beschouwd als een niet-begeleide minderjarige (MENA in het Frans / NBMV in het Nederlands). Sommige kinderen zijn volledig alleen, terwijl andere kinderen bij leden van hun uitgebreide familie kunnen wonen (maar toch in aanmerking komen als MENA/NBMV). MENA/NBMV hebben het recht om gehuisvest te worden en om toegang te krijgen tot een specifiek verblijfsstatuut.

Om in aanmerking te komen voor deze status, moet u contact opnemen met:

Dienst Voogdij

T: 078 15 43 24

voogdij@just.fgov.be

Juridische bijstand

Service droit des jeunes

www.sdj.be

bruxelles@sdj.be of secretariat.bxl@sdj.be

Adres als je een afspraak hebt:

Kiekenmarkt 30

1000 Brussel

Adres zonder afspraak:

Arteveldestraat 155

1000 Brussel

Maandag en woensdag 14:00-18:00 en vrijdag 13:00-17:00

T: 02 209 61 61

Je kan bellen op maandag, woensdag en vrijdag 9:00-17:00.

⊗ Onderwijs

Lezen en Schrijven Brussel (Lire et Écrire Bruxelles)

Crystal Palace

Paalstraat 14 bus 9

1080 Brussel

T: 02 412 56 10

info.bruxelles@lire-et-ecrire.be

www.lire-et-ecrire.be

Alfabetiseringscursussen en lessen Frans / Nederlands als vreemde taal.

⊗ Detentie

Een volwassen migrant zonder papieren loopt altijd het risico om een bevel te krijgen om het grondgebied te verlaten en te worden vastgehouden in een detentiecentrum voor uitzetting. Ook gezinnen zonder papieren met kinderen kunnen worden vastgehouden. Niet-begeleide minderjarigen (MENA/NBMV) kunnen nooit worden vastgehouden, maar wanneer een MENA/NBMV 18 jaar wordt zonder verblijfsvergunning of met een precair verblijfsstatuut (inschrijvingsbewijs), worden ze automatisch een volwassene zonder papieren. U hebt wel bepaalde rechten in detentie en verschillende NGO's bezoeken detentiecentra om hulp en rechtsbijstand te verlenen.

Wij adviseren mensen die zich in deze situatie bevinden of die weten dat iemand in een detentiecentrum wordt vastgehouden om hulp te vragen aan organisaties die gespecialiseerd zijn in migratierecht (zie hieronder) en om contact op te nemen met een advocaat.

Jesuit Refugee Service Belgium (JRS)

Maurice Liétartstraat 31/9
1150 Brussel
T: 02 738 08 18
info@jrsbelgium.org
www.jrsbelgium.org

Point d'Appui

Rue Maghin 33
4000 Luik
T: 04 227 69 51
info@pointdappui.be
www.pointdappui.be

Caritas Secours International

Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel
T: 02 229 36 11
detentie-detention@caritasint.be
www.caritas-int.be

⊗ Tewerkstelling

Vakbonden

Een vakbond is een vereniging van mensen die de professionele en economische belangen van haar leden wil behartigen.

Sommige lokale takken van vakbonden bieden gespecialiseerde juridische diensten aan aan arbeidsmigranten, met of zonder papieren. Deze diensten kunnen u begeleiden en adviseren over het arbeidsrecht, maar ook over de rechten van migranten.

Algemeen Christelijk Vakverbond – Migratie

Pletinckxstraat 19
1000 Brussel
T : 02 557 80 69
u05ejl@acv-csc.be
www.lacsc.be
Open op maandag 9:30-12:00

Onregelmatig werk

Werk wordt als onregelmatig beschouwd wanneer een werkgever iemand inhuurt die niet in het bezit is van een geldig verblijfsdocument of een geldige werkvergunning. Toch is de werknemer niet zonder rechten. De wet garandeert alle werknemers (zowel gedocumenteerde als ongedocumenteerde) een aantal basisrechten, waaronder een minimumloon dat kan variëren afhankelijk van de arbeidssector en dat meestal vastgesteld is op 9,30 euro per uur, evenals behoorlijke werkomstandigheden.

FAIRWORK Belgium

Gaucheretstraat 164
1030 Brussel
T : 02 274 14 31
info@fairworkbelgium.be
www.fairworkbelgium.be / www.orcasite.be
Hulplijn op maandag en woensdag tussen 9:00-13:00 en op donderdag tussen 13:00-16:00

⊗ Vrijwilligerswerk

Ongedocumenteerde migranten hebben in principe niet het recht om een vrijwilligersovereenkomst te sluiten. Maar in tegenstelling tot betaald werk is er geen georganiseerde controle of inspectie van "illegaal vrijwilligerswerk". Let er echter wel op dat als er een vergoeding is dit beschouwd kan worden als onregelmatig werk.

Kenniscentrum W(elzijn) W(onen) Z(org) - Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel

Lakensestraat 76 bus 2

1000 Brussel

T : 02 218 55 16

vrijwilligerswerk@kenniscentrumwwz.be

www.kenniscentrumwwz.be/steunpunt-vrijwilligerswerk-brussel

⊗ Verhouding tot rechtshandhaving

Als u een volwassene zonder papieren bent, kan elk contact met de politie het risico met zich meebrengen dat u wordt gearresteerd voor onregelmatig verblijf (max. 24 uur) en wordt overgebracht naar een detentiecentrum om te worden uitgezet. Toch is het in bepaalde omstandigheden nodig dat een ongedocumenteerde zich tot de politie moet wenden. Hieronder kunt u hierover advies vinden.

Een klacht indienen als ongedocumenteerde

Een ongedocumenteerde heeft hetzelfde recht als elke andere burger om een klacht in te dienen bij de politie wanneer hij het slachtoffer wordt van een misdrijf. Wij raden ongedocumenteerden aan om zich te laten vergezellen door een naaste rechtmatig verblijvende persoon, een maatschappelijk werker of zelfs een advocaat.

Huisbezoeken

De politie heeft niet het recht om de deur van een huis te forceren, alleen omwille van het feit dat er een ongedocumenteerde persoon zou verblijven. In dit geval kan de politie u niet dwingen om de deur te openen en kunt u proberen om via de gesloten deur met hen te praten om te weten te komen wat hun bedoelingen zijn.

PLATFORM FOR INTERNATIONAL COOPERATION ON
UNDOCUMENTED MIGRANTS

Congresstraat 37-41, bus 5

1000 Brussel

België

Tel: +32/2/210 17 80

Fax: +32/2/210 17 89

info@picum.org

www.picum.org